

HỌC VIỆN CHÍNH TRỊ QUỐC GIA HỒ CHÍ MINH

ĐỖ VĂN TRUNG

XÂY DỰNG ĐỘI NGŨ GIẢNG VIÊN TRẺ
THEO TƯ TƯỞNG HỒ CHÍ MINH Ở CÁC TRƯỜNG
SĨ QUAN QUÂN ĐỘI HIỆN NAY

LUẬN ÁN TIẾN SĨ
NGÀNH: HỒ CHÍ MINH HỌC
MÃ SỐ: 931.02.04

HÀ NỘI - 2025

**Luận án được hoàn thành tại
Học viện Chính trị Quốc gia Hồ Chí Minh**

Người hướng dẫn khoa học: 1. TS. Đinh Ngọc Quý

2. PGS, TS. Nguyễn Hữu Lập

Phản biện 1: PGS. TS Nguyễn Văn Thế

Phản biện 2: PGS. TS Phạm Huy Kỳ

Phản biện 3: PGS. TS Đỗ Xuân Tuất

**Luận án được bảo vệ trước Hội đồng chấm luận án cấp Học viện
hợp tại Học viện Chính trị Quốc gia Hồ Chí Minh**

Vào hồi 14 giờ 00 ngày 09 tháng 9 năm 2025

**Có thể tìm hiểu luận án tại: Thư viện Quốc gia
và Thư viện Học viện Chính trị Quốc gia Hồ Chí Minh**

MỞ ĐẦU

1. Tính cấp thiết của đề tài

Giảng viên trẻ và công tác xây dựng đội ngũ giảng viên trẻ theo tư tưởng Hồ Chí Minh ở các trường sĩ quan quân đội hiện nay có vị trí, vai trò và ý nghĩa quan trọng đối với công tác giáo dục và đào tạo, nghiên cứu khoa học trong toàn quân nói chung và các trường sĩ quan quân đội nói riêng. Giảng viên trẻ là đội ngũ kế cận, tuổi đời đang trong giai đoạn sung sức nhất cả về mặt thể lực và trí lực, năng động, sáng tạo, quyết tâm cao để công tác, phục vụ lâu dài. Đây là lực lượng nòng cốt, thế hệ tương lai của sự nghiệp giáo dục và đào tạo của quân đội, các trường sĩ quan quân đội góp phần vào việc truyền thụ kiến thức, bồi đắp đạo đức cách mạng và nhân cách, đào tạo các thế hệ học viên. Công tác xây dựng đội ngũ giảng viên trẻ nhằm hình thành trên thực tế đội ngũ giảng viên trẻ đảm bảo về số lượng, chất lượng và cơ cấu ở các trường sĩ quan quân đội, góp phần thực hiện thắng lợi nhiệm vụ giáo dục và đào tạo, nghiên cứu khoa học, xây dựng các trường sĩ quan quân đội thông minh, hiện đại.

Chủ tịch Hồ Chí Minh là Anh hùng giải phóng dân tộc, nhà văn hóa kiệt xuất của dân tộc Việt Nam, nhà giáo dục vĩ đại, đặt nền móng cho sự ra đời của nền giáo dục cách mạng Việt Nam. Người là tấm gương sáng, mẫu mực về tự học, tự rèn, đấu tranh bền bỉ để hoàn thiện bản thân. Sinh thời, Chủ tịch Hồ Chí Minh rất quan tâm đến sự nghiệp giáo dục nói chung và xây dựng đội ngũ nhà giáo nói riêng. Người đã có những quan điểm rất sâu sắc về vị trí, vai trò, sứ mệnh, phẩm chất, năng lực của nhà giáo và các biện pháp xây dựng đội ngũ nhà giáo. Người cho rằng: Không có thầy giáo thì không có giáo dục... không có giáo dục, không có cán bộ thì cũng không nói gì đến kinh tế văn hoá. Vì vậy, Người luôn quan tâm chăm lo, xây dựng đội ngũ nhà giáo vừa hồng, vừa chuyên, đáp ứng yêu cầu của nền giáo dục mới. Điều đó, khẳng định giá trị tư tưởng Hồ Chí Minh về xây dựng đội ngũ nhà giáo.

Thấm nhuần tư tưởng đó, Đảng ta xác định giáo dục và đào tạo là quốc sách hàng đầu, trong đó đặc biệt coi trọng vị trí, vai trò của đội ngũ nhà giáo. Văn kiện Đại hội XIII của Đảng, chỉ rõ: Cùng với đề cao vị trí, vai trò và trách nhiệm xã hội, cần đổi mới mạnh mẽ chính sách đãi ngộ,

chăm lo xây dựng đội ngũ nhà giáo và cán bộ quản lý giáo dục là khâu then chốt. Sắp xếp, đổi mới căn bản hệ thống các cơ sở đào tạo sư phạm, thực hiện đồng bộ các cơ chế, chính sách và giải pháp để cải thiện mức sống, nâng cao trình độ và chất lượng đội ngũ nhà giáo và cán bộ quản lý giáo dục. Thấu triệt lời dạy của Người và quan điểm của Đảng ta, lớp lớp thế hệ các thầy giáo, cô giáo đã không ngừng nỗ lực phấn đấu suốt đời cho sự nghiệp giáo dục nước nhà.

Những năm qua, công tác xây dựng đội ngũ nhà giáo nói chung, xây dựng đội ngũ giảng viên nói riêng, trong đó có xây dựng đội ngũ giảng viên trẻ của ngành giáo dục đã được nhiều kết quả tốt. Qua đó, ngành giáo dục nước nhà đã xây dựng được đội ngũ giảng viên có phẩm chất, năng lực đáp ứng yêu cầu, nhiệm vụ giáo dục và đào tạo; tương đối đồng bộ về cơ cấu, đảm bảo về số lượng đáp ứng được yêu cầu phát triển nguồn nhân lực của ngành giáo dục và đào tạo. Các nhà trường đã có sự đổi mới theo tinh thần phát huy tính năng động, chủ động, sáng tạo và tích cực của người học; giảng viên đã chủ động trong việc đổi mới phương pháp dạy học, ứng dụng công nghệ thông tin, chuyển đổi số vào công tác giảng dạy, nghiên cứu và quản lý, góp phần nâng cao chất lượng công tác giáo dục và đào tạo nước nhà.

Tuy nhiên, vấn đề đặt ra hiện nay là chất lượng đội ngũ giảng viên không đồng đều giữa các trường, địa bàn. Ở những nơi khó khăn, vẫn còn thiếu đội ngũ giảng viên có năng lực chuyên môn, nghiệp vụ sư phạm tốt. Có giảng viên chưa thật sự mạnh dạn ứng dụng công nghệ thông tin, chuyển đổi số, đổi mới hiệu quả phương pháp dạy học, kiểm tra, đánh giá và giáo dục sinh viên, chưa biết cách tạo động lực và phát huy tính tích cực, sáng tạo của sinh viên trong học tập và rèn luyện nhân cách đạo đức. Nghị quyết Hội nghị Trung ương 8 khóa XI của Đảng đã chỉ rõ: Đội ngũ nhà giáo và cán bộ quản lý giáo dục bất cập về chất lượng, số lượng và cơ cấu; một bộ phận chưa theo kịp yêu cầu đổi mới và phát triển giáo dục, thiếu tâm huyết, vi phạm đạo đức nghề nghiệp; thậm chí đã có những trường hợp vi phạm pháp luật.

Công tác xây dựng đội ngũ giảng viên trẻ có ý nghĩa rất quan trọng trong phát triển toàn diện công tác giáo dục và đào tạo, nâng cao vị thế và uy tín của các trường sĩ quan quân đội, nhằm đào tạo nguồn nhân lực chất lượng cao cho quân đội. Những năm qua, công tác xây dựng đội ngũ giảng viên trẻ theo tư tưởng Hồ Chí Minh ở các trường sĩ

quan quân đội đã đạt được những kết quả nhất định; tuy nhiên, công tác này vẫn còn tồn tại nhiều hạn chế, dẫn đến sự bất cập cả về số lượng, chất lượng và cơ cấu đội ngũ giảng viên trẻ.

Hiện nay, công tác xây dựng đội ngũ giảng viên trẻ theo tư tưởng Hồ Chí Minh ở các trường sĩ quan quân đội chịu sự tác động của nhiều yếu tố và những yêu cầu mới đặt ra như: Hội nhập quốc tế; đất nước đang bước vào kỷ nguyên mới, kỷ nguyên vươn mình của dân tộc; chuyển đổi số, cuộc cách mạng công nghiệp lần thứ tư; việc sắp xếp, tổ chức biên chế, xây dựng quân đội tinh, gọn, mạnh, xây dựng các nhà trường quân đội thông minh; yêu cầu, nhiệm vụ xây dựng và bảo vệ tổ quốc trong tình hình mới; thực hiện Đề án “Xây dựng đội ngũ nhà giáo, cán bộ quản lý giáo dục trong quân đội giai đoạn 2023-2030 và những năm tiếp theo”; việc đẩy mạnh “Học tập và làm theo tư tưởng, đạo đức, phong cách Hồ Chí Minh”... Điều đó, đặt ra cả những thuận lợi và cả những khó khăn, thách thức cho công tác xây dựng đội ngũ giảng viên trẻ theo tư tưởng Hồ Chí Minh ở các trường sĩ quan quân đội hiện nay.

Kết luận số 91-KL/TW ngày 12/8/2024 của Bộ Chính trị về việc tiếp tục thực hiện Nghị quyết số 29-NQ/TW, ngày 04/11/2013 của Ban Chấp hành Trung ương Đảng khoá XI “Về đổi mới căn bản, toàn diện giáo dục và đào tạo, đáp ứng yêu cầu công nghiệp hóa, hiện đại hóa trong điều kiện kinh tế thị trường định hướng xã hội chủ nghĩa và hội nhập quốc tế”, khẳng định giáo dục và đào tạo nước ta đã đạt được nhiều kết quả quan trọng. Tuy nhiên, việc thể chế hoá một số nội dung của Nghị quyết thành chính sách, pháp luật phục vụ đổi mới giáo dục và đào tạo, quy hoạch mạng lưới cơ sở giáo dục đại học chậm được ban hành;... Giáo dục nghề nghiệp và giáo dục đại học chưa thực sự gắn với thị trường lao động, chưa đáp ứng yêu cầu nhân lực cho các ngành kinh tế mới, công nghệ cao; trình độ ngoại ngữ, trong đó có tiếng Anh của lao động qua đào tạo còn thấp, chưa đáp ứng yêu cầu hội nhập quốc tế. Tỷ lệ học sau đại học, nhất là các ngành khoa học cơ bản, kỹ thuật và công nghệ còn thấp. Cơ cấu, số lượng đội ngũ nhà giáo ở nhiều địa phương chưa hợp lý, chất lượng chưa đồng đều. Chính sách, cơ chế tài chính cho giáo dục còn bất cập...

Nghị quyết số 1657-NQ/QUTW ngày 20/12/2022 của Quân ủy

Trung ương về đổi mới công tác giáo dục và đào tạo đáp ứng yêu cầu, nhiệm vụ xây dựng quân đội trong tình hình mới xác định: Xây dựng đội ngũ nhà giáo, cán bộ quản lý giáo dục đủ số lượng, đảm bảo về chất lượng, có cơ cấu hợp lý, đạt chuẩn theo quy định, có đủ quân số để thực hiện nhiệm vụ quản lý, giảng dạy; phấn đấu: Đến hết năm 2030, 95% trở lên nhà giáo, cán bộ quản lý giáo dục đạt chuẩn theo quy định; 20-30% đủ khả năng làm việc trong môi trường quốc tế.

Điều đó, đòi hỏi cấp ủy, cán bộ chủ trì các cấp, nhất là ở các trường sĩ quan quân đội cần nghiên cứu một cách toàn diện, sâu sắc tư tưởng Hồ Chí Minh về xây dựng đội ngũ nhà giáo, vận dụng có hiệu quả vào xây dựng đội ngũ giảng viên trẻ đáp ứng yêu cầu, nhiệm vụ xây dựng quân đội tinh, gọn, mạnh. Với những lý do trên, nghiên cứu sinh chọn vấn đề: *“Xây dựng đội ngũ giảng viên trẻ theo tư tưởng Hồ Chí Minh ở các trường sĩ quan quân đội hiện nay”* làm đề tài Luận án tiến sĩ chuyên ngành Hồ Chí Minh học.

2. Mục đích và nhiệm vụ nghiên cứu

2.1. Mục đích nghiên cứu

Làm rõ những nội dung cơ bản của tư tưởng Hồ Chí Minh về xây dựng đội ngũ nhà giáo nhằm vận dụng vào đánh giá thực trạng, đề xuất giải pháp xây dựng đội ngũ giảng viên trẻ ở các trường sĩ quan quân đội thời gian tới.

2.2. Nhiệm vụ nghiên cứu

- Tổng quan tình hình nghiên cứu có liên quan đến đề tài, từ đó xác định những nội dung luận án cần tiếp tục đi sâu nghiên cứu, giải quyết.

- Luận giải các khái niệm có liên quan đến đề tài luận án; phân tích, làm rõ nội dung tư tưởng Hồ Chí Minh về xây dựng đội ngũ nhà giáo; xác định các tiêu chí xây dựng đội ngũ giảng viên trẻ theo tư tưởng Hồ Chí Minh ở các trường sĩ quan quân đội hiện nay.

- Đánh giá thực trạng công tác xây dựng đội ngũ giảng viên trẻ, chỉ rõ những thành tựu, hạn chế và nguyên nhân công tác xây dựng đội ngũ giảng viên trẻ theo tư tưởng Hồ Chí Minh ở các trường sĩ quan quân đội hiện nay.

- Phân tích dự báo những yếu tố tác động và xác định những vấn đề đặt ra trong xây dựng đội ngũ giảng viên trẻ theo tư tưởng Hồ Chí Minh ở các trường sĩ quan quân đội hiện nay

- Xác định phương hướng và đề xuất giải pháp cơ bản xây dựng đội ngũ giảng viên trẻ theo tư tưởng Hồ Chí Minh ở các trường sĩ quan quân đội thời gian tới.

3. Đối tượng và phạm vi nghiên cứu

3.1. Đối tượng nghiên cứu

Tư tưởng Hồ Chí Minh về xây dựng đội ngũ nhà giáo và xây dựng đội ngũ giảng viên trẻ theo tư tưởng Hồ Chí Minh ở các trường sĩ quan quân đội hiện nay.

3.2. Phạm vi nghiên cứu

- *Về nội dung*: Tập trung nghiên cứu tư tưởng Hồ Chí Minh về xây dựng đội ngũ nhà giáo, làm cơ sở cho việc nghiên cứu xây dựng đội ngũ giảng viên trẻ ở các trường sĩ quan quân đội hiện nay. Đánh giá thực trạng xây dựng đội ngũ giảng viên trẻ ở các trường sĩ quan quân đội giai đoạn từ năm 2020 đến nay; từ đó xác định các giải pháp xây dựng đội ngũ giảng viên trẻ ở các trường sĩ quan quân đội từ nay đến năm 2030 và những năm tiếp theo.

- *Về không gian*: Luận án nghiên cứu hệ thống các quan điểm trong tư tưởng Hồ Chí Minh về xây dựng đội ngũ nhà giáo, khảo sát thực trạng xây dựng đội ngũ giảng viên trẻ trên các mặt cơ bản ở các Trường Sĩ quan: Lục quân 1, Lục quân 2, Chính trị, Thông tin (vì đây là các trường sĩ quan có bề dày truyền thống, có quy mô đào tạo sĩ quan cấp phân đội rộng nhất, số lượng học viên, giảng viên, giảng viên trẻ đông nhất và đại diện cho các nhóm ngành đào tạo của các trường sĩ quan quân đội là chỉ huy tham mưu binh chủng hợp thành, công tác đảng, công tác chính trị và đại diện sĩ quan khối binh chủng).

- *Về thời gian*: Đánh giá thực trạng xây dựng đội ngũ giảng viên trẻ ở các trường sĩ quan quân đội giai đoạn từ năm 2020 đến nay, vì đây là giai đoạn quan trọng, có ý nghĩa quyết định việc thực hiện các nội dung, chỉ tiêu mà Nghị quyết Đại hội đảng bộ nhiệm kỳ 2020 - 2025 của Đảng bộ Quân đội nói chung và của các trường sĩ quan quân đội nói riêng. Nội dung, giải pháp tiếp tục xây dựng đội ngũ giảng viên trẻ ở các trường sĩ quan quân đội từ nay đến năm 2030 và những năm tiếp theo.

4. Cơ sở lý luận và phương pháp nghiên cứu

4.1. Cơ sở lý luận

Cơ sở lý luận của đề tài là hệ thống những quan điểm cơ bản của chủ nghĩa Mác - Lênin, tư tưởng Hồ Chí Minh, chủ trương, đường lối của Đảng và chính sách, pháp luật của Nhà nước, Quân ủy Trung ương, Bộ Quốc phòng về công tác giáo dục và đào tạo, xây dựng quân đội, nhà trường quân đội, xây dựng đội ngũ cán bộ, đảng viên.

4.2. Phương pháp nghiên cứu

Trên cơ sở phương pháp luận của chủ nghĩa Mác - Lênin, vận dụng tổng hợp các phương pháp nghiên cứu đối với từng nội dung:

- Luận án sử dụng phương pháp phân tích và tổng hợp, logic và lịch sử, văn bản học, đọc, hệ thống hóa, khái quát hóa để tổng quan các công trình khoa học nghiên cứu liên quan đến đề tài luận án; nội dung tư tưởng Hồ Chí Minh về xây dựng đội ngũ nhà giáo.

- Phương pháp quan sát, điều tra xã hội học, thống kê, so sánh; phương pháp toán học, ... để tổng hợp ý kiến, xử lý số liệu, xác định căn cứ để nghiên cứu sinh đưa ra những nhận định, phân tích, đánh giá khách quan, khoa học những thành tựu, hạn chế và nguyên nhân; đề xuất các giải pháp khoa học, có tính khả thi cao trong xây dựng đội ngũ giảng viên trẻ theo tư tưởng Hồ Chí Minh ở các trường sĩ quan quân đội thời gian tới.

5. Đóng góp mới của luận án

- Nghiên cứu, làm rõ các khái niệm liên quan đến đề tài luận án; phân tích, hệ thống hóa, làm sáng tỏ những quan điểm cơ bản của tư tưởng Hồ Chí Minh về xây dựng đội ngũ nhà giáo;

- Đề tài xây dựng các tiêu chí xây dựng đội ngũ giảng viên trẻ theo tư tưởng Hồ Chí Minh ở các trường sĩ quan quân đội hiện nay.

- Phân tích, đánh giá thực trạng công tác xây dựng đội ngũ giảng viên trẻ ở các trường sĩ quan quân đội, chỉ ra những thành tựu, hạn chế, yếu kém và nguyên nhân của thực trạng đó.

- Dự báo những yếu tố tác động, xác định những vấn đề đặt ra trong xây dựng đội ngũ giảng viên trẻ ở các trường sĩ quan quân đội.

- Đề xuất những nội dung và các nhóm giải pháp khoa học,

khả thi nhằm góp phần xây dựng đội ngũ giảng viên trẻ ở các trường sĩ quan quân đội trong thời gian tới.

- Đề tài cung cấp những luận cứ khoa học cho việc xây dựng đội ngũ giảng viên trẻ ở các trường sĩ quan quân đội nói riêng, các trường đại học trong cả nước nói chung.

6. Ý nghĩa lý luận và thực tiễn của đề tài

6.1. Về lý luận

- Đề tài góp phần làm sáng rõ những vấn đề lý luận về xây dựng đội ngũ giảng viên trẻ theo tư tưởng Hồ Chí Minh ở các trường sĩ quan quân đội hiện nay.

- Góp phần khẳng định vị trí, vai trò, giá trị của tư tưởng Hồ Chí Minh về xây dựng đội ngũ nhà giáo đối với xây dựng đội ngũ nhà giáo trong cả nước nói chung và xây dựng đội ngũ giảng viên trẻ ở các trường sĩ quan quân đội nói riêng trong thời gian tiếp theo.

6.2. Về thực tiễn

- Đề tài có thể sử dụng làm tài liệu tham khảo, nghiên cứu, giảng dạy và học tập về Hồ Chí Minh.

- Hệ thống các giải pháp mà luận án đưa ra giúp cho cấp ủy, lãnh đạo, chỉ huy các cơ sở giáo dục đại học trong cả nước nói chung và trong toàn quân nói riêng nghiên cứu, vận dụng vào xây dựng đội ngũ giảng viên trẻ.

- Kết quả nghiên cứu của đề tài góp phần cung cấp, bổ sung những luận cứ khoa học, cơ sở dữ liệu cho các cơ quan tham mưu nghiên cứu khi xây dựng các nghị quyết, đề án, kế hoạch về giáo dục và đào tạo nói chung, về xây dựng đội ngũ nhà giáo nói riêng.

7. Kết cấu của luận án

Luận án được kết cấu gồm: mở đầu, nội dung (4 chương 9 tiết), kết luận, danh mục công trình đã công bố của tác giả có liên quan đến đề tài luận án, danh mục tài liệu tham khảo và phụ lục.

Chương 1

TỔNG QUAN TÌNH HÌNH NGHIÊN CỨU

1.1. TÌNH HÌNH NGHIÊN CỨU LIÊN QUAN ĐẾN ĐỀ TÀI LUẬN ÁN

1.1.1. Những công trình nghiên cứu về xây dựng đội ngũ giảng viên

Trong thời gian qua, nhất là những năm gần đây, có nhiều công trình nghiên cứu về xây dựng đội ngũ giảng viên và đạt được những kết quả quan trọng. Đến nay, đã có một số công trình nghiên cứu cơ bản, có hệ thống về vấn đề này, tiêu biểu là những công trình của các tác giả: Đặng Sĩ Lộc, Lương Thanh Hân, Trần Hậu Tân, Vũ Xuân Tiến, Nguyễn Ngọc Cường,... Nhìn chung, các công trình nghiên cứu về xây dựng đội ngũ giảng viên đã công bố khá đa dạng, phong phú và có sự thống nhất khi nhận định, đánh giá về giảng viên, nội dung, biện pháp xây dựng đội ngũ giảng viên. Đây là cơ sở, tiền đề quan trọng để nghiên cứu sinh kế thừa, chọn lọc, triển khai, nghiên cứu thực hiện mục tiêu và nhiệm vụ của luận án đặt ra.

1.1.2. Những công trình nghiên cứu tư tưởng Hồ Chí Minh về xây dựng đội ngũ nhà giáo và sự vận dụng trong thực tiễn

Nghiên cứu tư tưởng Hồ Chí Minh về xây dựng đội ngũ nhà giáo cũng đã được nhiều nhà khoa học quan tâm nghiên cứu, tiêu biểu như: Ngô Văn Hà, Lý Việt Quang, Đinh Quang Thành, Nguyễn Minh Hải,... Với cách tiếp cận và phương pháp nghiên cứu khác nhau, các nhà khoa học đã bước đầu khái quát và phân tích làm rõ những quan điểm cơ bản và giá trị tư tưởng Hồ Chí Minh về xây dựng đội ngũ nhà giáo. Đó là cơ sở lý luận và thực tiễn quan trọng để nghiên cứu sinh kế thừa, vận dụng trong thực hiện các nhiệm vụ của đề tài luận án. Tuy nhiên, đến nay chưa có công trình chuyên biệt nào trực tiếp bàn về *“Xây dựng đội ngũ giảng viên trẻ theo tư tưởng Hồ Chí Minh ở các trường sư phạm hiện nay”* một cách toàn diện và có hệ thống.

1.2. KHÁI QUÁT KẾT QUẢ CỦA CÁC CÔNG TRÌNH LIÊN QUAN ĐẾN ĐỀ TÀI VÀ NHỮNG VẤN ĐỀ LUẬN ÁN CẦN TIẾP TỤC NGHIÊN CỨU

1.2.1. Những kết quả nghiên cứu đã đạt được

Qua nghiên cứu, đánh giá các công trình liên quan đến đề tài luận án, có thể khái quát những kết quả đã đạt được như sau:

Thứ nhất, các công trình đã nghiên cứu về nhà giáo, xây dựng đội ngũ nhà giáo, đội ngũ giảng viên và chỉ rõ Hồ Chí Minh là nhà giáo dục xuất sắc, đặt nền móng cho nền giáo dục cách mạng Việt Nam. Tuy nhiên, các nghiên cứu đều chưa bàn sâu đến khái niệm “Giảng viên trẻ” và chưa xác định rõ giảng viên trẻ về tuổi đời hay trẻ về thâm niên giảng dạy.

Thứ hai, luận giải và chỉ ra mối quan hệ giữa vấn đề xây dựng đội ngũ nhà giáo với các thành tố khác trong tư tưởng giáo dục Hồ Chí Minh. Song chưa khái quát thành hệ thống và chỉ rõ các quan điểm trong tư tưởng Hồ Chí Minh về xây dựng đội ngũ nhà giáo.

Thứ ba, các công trình nghiên cứu chỉ ra việc vận dụng tư tưởng Hồ Chí Minh trong xây dựng đội ngũ nhà giáo phải linh hoạt, phù hợp với đặc điểm, điều kiện cụ thể của mỗi nhà trường. Tuy nhiên, chưa có công trình nào nghiên cứu vận dụng tư tưởng của Người vào xây dựng đội ngũ giảng viên trẻ ở các trường sĩ quan quân đội.

Thứ tư, đánh giá về phẩm chất, năng lực, tác phong công tác, phương pháp sư phạm của đội ngũ nhà giáo, song chưa dự báo các yếu tố tác động đến công tác xây dựng đội ngũ giảng viên trẻ theo tư tưởng Hồ Chí Minh ở các trường sĩ quan quân đội.

Thứ năm, các công trình nghiên cứu đã bước đầu đề cập đến hoạt động sư phạm của đội ngũ nhà giáo trong quân đội và được diễn ra ở môi trường đặc thù - môi trường sư phạm quân sự. Song chưa có công trình nào khái quát được các trường sĩ quan quân đội hiện nay và đặc điểm đội ngũ giảng viên trẻ ở các trường sĩ quan quân đội.

Nhìn chung, chưa có công trình nào đi sâu, nghiên cứu và luận giải với tính chất một công trình khoa học độc lập có hệ thống về xây dựng đội ngũ giảng viên trẻ ở các trường sĩ quan quân đội theo tư tưởng Hồ Chí Minh. Vì vậy, đây là vấn đề mới đặt ra, nghiên cứu sinh lựa chọn để tiếp tục nghiên cứu.

1.2.2. Những vấn đề luận án cần tiếp tục nghiên cứu

Qua khảo cứu, đánh giá các công trình liên quan đến đề tài luận án, nghiên cứu sinh xác định những vấn đề (khoảng trống) luận án tiếp tục nghiên cứu đó là:

Thứ nhất, tiếp tục làm sáng rõ khái niệm: “Giảng viên trẻ”, “Đội ngũ giảng viên trẻ trong các trường sĩ quan quân đội”; “xây dựng đội ngũ giảng viên trẻ theo tư tưởng Hồ Chí Minh ở các trường

sĩ quan quân đội hiện nay”. Trong đó, nghiên cứu sinh xác định rõ “Giảng viên trẻ về tuổi đời”.

Thứ hai, khái quát và hệ thống hóa các quan điểm trong tư tưởng Hồ Chí Minh về xây dựng đội ngũ nhà giáo; xác định rõ các tiêu chí đánh giá công tác xây dựng đội ngũ giảng viên trẻ theo tư tưởng Hồ Chí Minh ở các trường sĩ quan quân đội hiện nay.

Thứ ba, phân tích, đánh giá thực trạng, chỉ rõ những ưu điểm, hạn chế và nguyên nhân, từ đó xác định những vấn đề đặt ra cần tập trung giải quyết trong xây dựng đội ngũ giảng viên trẻ theo tư tưởng Hồ Chí Minh ở các trường sĩ quan quân đội hiện nay.

Thứ tư, dự báo những yếu tố tác động, như: Hội nhập quốc tế, cuộc cách mạng công nghiệp lần thứ tư, chuyển đổi số, yêu cầu, nhiệm vụ xây dựng và bảo vệ tổ quốc trong tình hình mới, tinh gọn bộ máy trong hệ thống chính trị hiện nay...; xác định phương hướng xây dựng đội ngũ giảng viên trẻ theo tư tưởng Hồ Chí Minh ở các trường sĩ quan quân đội thời gian tới.

Thứ năm, đề xuất những giải pháp sát với thực tiễn, tính đặc thù trong xây dựng đội ngũ giảng viên trẻ theo tư tưởng Hồ Chí Minh ở các trường sĩ quan quân đội hiện nay.

Chương 2

MỘT SỐ VẤN ĐỀ LÝ LUẬN VÀ THỰC TIỄN VỀ XÂY DỰNG ĐỘI NGŨ GIẢNG VIÊN TRẺ THEO TƯ TƯỞNG HỒ CHÍ MINH Ở CÁC TRƯỜNG SĨ QUAN QUÂN ĐỘI HIỆN NAY

2.1. MỘT SỐ VẤN ĐỀ LÝ LUẬN VỀ XÂY DỰNG ĐỘI NGŨ GIẢNG VIÊN TRẺ THEO TƯ TƯỞNG HỒ CHÍ MINH Ở CÁC TRƯỜNG SĨ QUAN QUÂN ĐỘI HIỆN NAY

2.1.1. Một số khái niệm liên quan đến đề tài luận án

2.1.1.1. Khái niệm nhà giáo

Chủ tịch Hồ Chí Minh đưa ra nhiều khái niệm để chỉ nhà giáo, đó là: “cô giáo”, “thầy giáo”, “cô giáo, thầy giáo trẻ tuổi”, “người thầy”, “giảng viên”, “giáo viên”, “giáo viên trẻ tuổi”, “nghề thầy giáo”, “nhà văn hóa”, “thầy dạy học”, “chiến sĩ ngành giáo dục”, ... trong các tác phẩm, bài nói, bài viết về giáo dục. Người thường định nghĩa nhà giáo thông qua vị trí, vai trò của họ: người làm nghề dạy học; lao động trí óc, trí thức; cán bộ của Đảng và Chính phủ; chiến sĩ trên mặt trận văn hóa giáo dục. Theo đó, nhà

giáo là sự tổng hòa những phẩm chất và năng lực của người dạy học, trí thức, cán bộ và người chuyên sĩ; người có sứ mạng giúp người học phát huy những gì vốn có, đóng góp vào sự phát triển của xã hội.

Tại Điều 3, Luật Nhà giáo số 73/2025/QH15 được Quốc hội nước Cộng hòa xã hội chủ nghĩa Việt Nam khóa XV, kỳ họp thứ 9 thông qua ngày 16/6/2025: (1) Nhà giáo là lực lượng nòng cốt của ngành Giáo dục, có vị thế quan trọng trong xã hội, được tôn trọng, bảo vệ, tôn vinh; (2) Nhà giáo có vai trò quyết định trong việc bảo đảm chất lượng giáo dục; có vai trò quan trọng trong việc xây dựng nguồn nhân lực, xây dựng xã hội học tập và xây dựng nền văn hóa tiên tiến, đậm đà bản sắc dân tộc.

Tại Điều 4, Luật Nhà giáo số 73/2025/QH15 được Quốc hội nước Cộng hòa xã hội chủ nghĩa Việt Nam khóa XV, kỳ họp thứ 9 thông qua ngày 16/6/2025: (1) *Giáo viên* là nhà giáo giảng dạy, giáo dục chương trình giáo dục mầm non, chương trình giáo dục phổ thông, chương trình giáo dục thường xuyên, chương trình dự bị đại học, chương trình giáo dục đặc biệt đối với người khuyết tật, giáo dục chương trình đào tạo trình độ sơ cấp, trình độ trung cấp trong cơ sở giáo dục nghề nghiệp; (2) *Giảng viên* là nhà giáo giảng dạy chương trình đào tạo từ trình độ cao đẳng trở lên; chương trình đào tạo, bồi dưỡng cán bộ, công chức, viên chức trong các trường của cơ quan nhà nước, tổ chức chính trị; chương trình đào tạo, bồi dưỡng sĩ quan, hạ sĩ quan, quân nhân chuyên nghiệp, công nhân quốc phòng và chương trình bồi dưỡng cán bộ lãnh đạo, cán bộ quản lý nhà nước về nhiệm vụ, kiến thức quốc phòng, an ninh trong các trường của lực lượng vũ trang nhân dân.

2.1.1.2. Khái niệm giảng viên, đội ngũ giảng viên

Khái niệm giảng viên: Giảng viên là những người làm nghề giảng dạy chương trình đào tạo từ trình độ cao đẳng trở lên, là người có nhân thân rõ ràng; có phẩm chất, đạo đức tốt; đủ sức khỏe để thực hiện nhiệm vụ; có trình độ đáp ứng quy định của Bộ Giáo dục và Đào tạo. Giảng viên thực hiện ba chức năng chính: nhà giáo, nhà khoa học và nhà cung ứng dịch vụ, phục vụ cộng đồng. Khái niệm nhà giáo bao hàm khái niệm giảng viên. Giảng viên cũng là nhà giáo, cùng có điểm chung là cùng làm nghề dạy học, tuy nhiên giảng viên khác các nhà giáo khác ở chỗ họ vừa là nhà giáo, vừa là nhà khoa học và nhà cung ứng dịch vụ xã hội.

Giảng viên ở các nhà trường quân đội là những người được đào tạo cơ bản, chuyên sâu về sư phạm theo các chuyên ngành, đảm nhiệm giảng dạy và nghiên cứu khoa học trong các học viện, trường

sĩ quan, đại học, cao đẳng, có đủ các điều kiện, tiêu chuẩn được cấp có thẩm quyền bổ nhiệm chức danh giảng viên theo quy định của nhà nước, cơ sở giảng dạy, nghiên cứu về ban hành tiêu chuẩn và quy chế công nhận chức danh ngành chuyên môn kỹ thuật nghiệp vụ.

Khái niệm đội ngũ giảng viên: Đội ngũ giảng viên là tập hợp những người làm nghề dạy học, được tổ chức thành một lực lượng cùng chung một nhiệm vụ là thực hiện các mục tiêu giáo dục đã đề ra cho tập thể đó, tổ chức đó. Họ làm việc có kế hoạch và gắn bó với nhau thông qua lợi ích về vật chất và tinh thần trong khuôn khổ qui định của pháp luật, thể chế xã hội. Theo nghĩa hẹp, đội ngũ giảng viên là những thầy giáo, cô giáo, những người làm nhiệm vụ giảng dạy và quản lý giáo dục trong các trường đại học, học viện, cao đẳng.

2.1.1.3. Khái niệm đội ngũ giảng viên trẻ

Đội ngũ giảng viên trẻ trong quân đội là những cán bộ của Đảng, quân đội, đảm nhiệm công tác giảng dạy chương trình đào tạo từ trình độ cao đẳng trở lên và nghiên cứu khoa học ở các học viện, trường sĩ quan, đại học, cao đẳng đáp ứng đầy đủ các tiêu chuẩn theo chức danh giảng viên do Bộ Quốc phòng, Bộ giáo dục và đào tạo quy định. Họ có độ tuổi từ 40 trở xuống và là bộ phận quan trọng trong đội ngũ trí thức trẻ của quân đội và đất nước.

2.1.1.4. Khái niệm xây dựng đội ngũ giảng viên trẻ theo tư tưởng Hồ Chí Minh ở các trường sĩ quan quân đội hiện nay

Xây dựng đội ngũ giảng viên trẻ theo tư tưởng Hồ Chí Minh ở các trường sĩ quan quân đội hiện nay là hoạt động sử dụng tổng thể các chủ trương, nội dung, biện pháp theo một quy trình thống nhất từ nhận thức, quy hoạch, tạo nguồn, tuyển chọn, đào tạo, bồi dưỡng, quản lý, sử dụng và thực hiện các chế độ chính sách phù hợp nhằm hình thành trên thực tế đội ngũ giảng viên trẻ có phẩm chất chính trị, đạo đức, chuyên môn, nghiệp vụ, năng lực, thể chất có số lượng và cơ cấu hợp lý với sự tham gia của tất cả các tổ chức, lực lượng đáp ứng yêu cầu nhiệm vụ của các trường sĩ quan quân đội trong tình hình mới.

2.1.2. Nội dung tư tưởng Hồ Chí Minh về xây dựng đội ngũ nhà giáo

2.1.2.1. Quan điểm của Hồ Chí Minh về vị trí, vai trò, sứ mệnh của nhà giáo và tầm quan trọng của việc xây dựng đội ngũ nhà giáo

Thứ nhất, nhà giáo có vị trí, vai trò trong thực hiện mục tiêu và nội dung của giáo dục, đóng góp quan trọng trên nhiều phương diện của xã hội.

Thứ hai, nhà giáo có trách nhiệm nặng nề nhưng rất vẻ vang, nhân tố quyết định quá trình vận hành hệ thống giáo dục và chất lượng nền giáo dục.

Thứ ba, nhà giáo là chiến sĩ trên mặt trận văn hóa giáo dục.

Thứ tư, xây dựng đội ngũ nhà giáo có tầm quan trọng trong thực hiện mục tiêu “độc lập dân tộc gắn liền với chủ nghĩa xã hội”.

2.1.2.2. Quan điểm của Hồ Chí Minh về nội dung xây dựng đội ngũ nhà giáo

Xây dựng số lượng đội ngũ nhà giáo

Hồ Chí Minh cho rằng, muốn đưa nền giáo dục phát triển, thực hiện dạy tốt thì trước hết phải xây dựng đội ngũ nhà giáo đảm bảo đầy đủ về số lượng. Công tác giảng dạy của nhà giáo là một loại lao động đặc thù. Để có được các giờ giảng trên lớp thực sự chất lượng thì người thầy giáo phải có thời gian chuẩn bị giáo án bài giảng và ngoài việc giảng dạy trên lớp thì phải có thời gian để nghiên cứu. Do đó, nếu không đủ số lượng nhà giáo thì mỗi người thầy phải đảm nhiệm khối lượng giảng dạy, tiết giảng nhiều và các đầu lớp mà mình phụ trách đông, dẫn đến không có đủ thời gian nghiên cứu, từ đó mà ảnh hưởng đến chuyên môn, thiếu thời gian, chuẩn bị bài giảng không chu đáo, chất lượng giảng dạy sẽ bị giảm sút.

Xây dựng chất lượng đội ngũ nhà giáo

Thứ nhất, xây dựng về phẩm chất chính trị

Một là, nhà giáo tin tưởng và tuyệt đối trung thành với sự nghiệp cách mạng của Đảng, dân tộc.

Hai là, nhà giáo thực sự giác ngộ cách mạng, yêu nước gắn liền với yêu chủ nghĩa xã hội.

Ba là, nhà giáo luôn sẵn sàng nhận và hoàn thành mọi nhiệm vụ được giao.

Thứ hai, xây dựng về phẩm chất đạo đức

Một là, nhà giáo có lòng yêu nước, yêu Tổ quốc Việt Nam.

Hai là, nhà giáo thực sự mô phạm về đạo đức.

Ba là, nhà giáo có lương tâm nghề nghiệp trong sáng, yêu nghề, yêu thương học trò.

Bốn là, nhà giáo luôn nêu cao tinh thần đoàn kết, giúp đỡ nhau cùng hoàn thành tốt mọi nhiệm vụ.

Thứ ba, xây dựng về phẩm chất chuyên môn, nghiệp vụ và phương pháp sư phạm

Một là, nhà giáo giỏi về chuyên môn.

Hai là, nhà giáo có kế hoạch làm việc khoa học, có kế hoạch, biết tổ chức, phương pháp làm việc khoa học mới hoàn thành được nhiệm vụ của nhà giáo.

Ba là, nhà giáo có phương pháp giảng dạy khoa học.

Bốn là, nhà giáo luôn cố gắng học thêm mãi.

Xây dựng cơ cấu đội ngũ nhà giáo

Hồ Chí Minh rất quan tâm tới việc xây dựng cơ cấu đội ngũ nhà giáo, bởi cơ cấu đội ngũ nhà giáo tác động trực tiếp đến chất lượng công tác giáo dục và đào tạo. Do đó, đòi hỏi các nhà quản lý, cơ quan quản lý phải tính toán sao cho đảm bảo cân đối tỷ lệ nhà giáo, không để thiếu hoặc thừa, đảm bảo về trình độ, giới tính, lứa tuổi... Theo Hồ Chí Minh: Cần phải xây dựng toàn diện về cơ cấu ngành nghề, cơ cấu giới tính, cơ cấu dân tộc để đảm bảo sự cân đối và hợp lý.

2.1.2.3. Quan điểm của Hồ Chí Minh về biện pháp xây dựng đội ngũ nhà giáo

Một là, tổ chức đào tạo, bồi dưỡng, phát triển đội ngũ nhà giáo, đồng thời phát huy tinh thần tự đào tạo, bồi dưỡng.

Giải pháp tổ chức đào tạo, bồi dưỡng, phát triển đội ngũ nhà giáo, đồng thời phát huy tinh thần tự đào tạo, tự bồi dưỡng ở mỗi người là giải pháp mà Người đã làm một cách kiên trì, bền bỉ trong suốt cuộc đời hoạt động cách mạng.

Hai là, tạo lập môi trường làm việc dân chủ, đoàn kết trong nhà trường

Theo Hồ Chí Minh, tạo lập môi trường làm việc dân chủ, đoàn kết trong nhà trường là giải pháp không thể thiếu trong xây dựng đội ngũ nhà giáo. Cần tạo những điều kiện thuận lợi nhất về mọi mặt để làm cho đội ngũ nhà giáo trở thành một đội quân có đủ năng lực, tư cách làm tròn sứ mệnh của mình chính là góp phần tạo ra những nguồn động lực to lớn để xây dựng đội ngũ nhà giáo.

Ba là, đẩy mạnh phong trào thi đua trong nhà trường, nêu gương người tốt, việc tốt, nhân rộng điển hình tiên tiến.

Ngày 11/6/1948, Chủ tịch Hồ Chí Minh ra Lời kêu gọi Thi đua ái quốc nhằm kêu gọi toàn dân tích cực thi đua diệt “giặc đói”, “giặc dốt”, diệt giặc ngoại xâm,... Người chỉ rõ mục đích, lực lượng, cách làm thi đua và trách nhiệm của mỗi người dân: Thi đua là yêu nước, yêu nước thì phải thi đua. Những người thi đua là những người yêu nước nhất và đội ngũ nhà giáo không thể đứng ngoài cuộc.

Bốn là, luôn quan tâm, chăm lo đến đời sống vật chất, tinh thần của nhà giáo.

Chủ tịch Hồ Chí Minh hiểu sâu sắc về nhà giáo, về tâm tư, nguyện vọng của những người làm nghề dạy học. Trong lúc đất nước còn khó khăn, điều kiện vật chất còn thiếu thốn, Người luôn biết thăm hỏi, động viên tinh thần rất kịp thời đối với đội ngũ nhà giáo. Hồ Chí Minh luôn nhắc đến sứ mạng vẻ vang của nhà giáo, nhắc đến những khó khăn, thiếu thốn mà họ phải trải qua, nhắc đến những thành tích mà họ đạt được, coi họ như những người anh hùng.

2.2. MỘT SỐ VẤN ĐỀ THỰC TIỄN VỀ XÂY DỰNG ĐỘI NGŨ GIẢNG VIÊN TRẺ THEO TƯ TƯỞNG HỒ CHÍ MINH Ở CÁC TRƯỜNG SĨ QUAN QUÂN ĐỘI HIỆN NAY

2.2.1. Khái quát các trường sĩ quan quân đội và đặc điểm đội ngũ giảng viên trẻ ở các trường sĩ quan quân đội hiện nay

2.2.1.1. Khái quát các trường sĩ quan quân đội

Hiện nay, trong quân đội có 11 trường sĩ quan nằm trong hệ thống giáo dục quốc dân, đào tạo sĩ quan cấp phân đội trình độ đại học. Những năm qua, dưới sự lãnh đạo của Đảng mà trực tiếp là Quân ủy Trung ương và Bộ Quốc phòng, các trường sĩ quan quân đội đã phát huy truyền thống hơn 80 năm xây dựng, chiến đấu và trưởng thành của Quân đội nhân dân Việt Nam, đã đào tạo hàng vạn cán bộ sĩ quan phục vụ cho sự nghiệp đấu tranh giải phóng dân tộc, xây dựng và bảo vệ Tổ quốc Việt Nam xã hội chủ nghĩa. Trước yêu cầu nhiệm vụ cách mạng của Đảng, sự nghiệp công nghiệp hóa, hiện đại hóa đất nước; sự nghiệp xây dựng Quân đội nhân dân Việt Nam cách mạng, chính quy, tinh nhuệ, hiện đại, các trường sĩ quan quân đội đã quán triệt và thực hiện có hiệu quả các nghị quyết, chỉ thị của Đảng các cấp về công tác giáo dục và đào tạo. Trong đó, tập trung vào xây dựng đội ngũ giảng viên nói chung và đội ngũ giảng viên trẻ nói riêng theo tư tưởng Hồ Chí Minh.

Trong phạm vi nghiên cứu của đề tài, nghiên cứu sinh tập

trung khảo sát, nghiên cứu 04 trường trong hệ thống các trường sĩ quan quân đội, đó là Trường Sĩ quan: Lục quân 1, Lục quân 2, Chính trị và Thông tin. Đây là các nhà trường có bề dày truyền thống trong sự nghiệp giáo dục, đào tạo và có đội ngũ giảng viên, cán bộ quản lý giáo dục hùng hậu cả về số lượng và chất lượng.

2.2.1.2. Khái quát đặc điểm đội ngũ giảng viên trẻ ở các trường sĩ quan quân đội hiện nay

Thứ nhất, đội ngũ giảng viên trẻ được đào tạo cơ bản, năng động, sáng tạo, có tri thức thực tiễn quân sự, tác phong quân sự chuẩn mực, nhưng chưa có nhiều kinh nghiệm trong giảng dạy, nghiên cứu và công tác.

Thứ hai, đội ngũ giảng viên trẻ đảm nhiệm giảng dạy, nghiên cứu ở nhiều nhóm chuyên ngành khác nhau.

Thứ ba, đội ngũ giảng viên trẻ hoạt động trong môi trường có kỷ luật tự giác, nghiêm minh.

Thứ tư, một số giảng viên trẻ điều kiện hoàn cảnh gia đình còn nhiều khó khăn đã tác động không nhỏ đến việc thực hiện chức trách, nhiệm vụ được giao.

2.2.2. Tiêu chí xây dựng đội ngũ giảng viên trẻ theo tư tưởng Hồ Chí Minh ở các trường sĩ quan quân đội hiện nay

Thứ nhất, nhận thức, trách nhiệm, năng lực của các chủ thể và lực lượng tham gia vào việc xây dựng đội ngũ giảng viên trẻ.

Thứ hai, nội dung xây dựng đội ngũ giảng viên trẻ.

Thứ ba, biện pháp xây dựng đội ngũ giảng viên trẻ.

Thứ tư, kết quả thành nhiệm vụ và khả năng đáp ứng yêu cầu của đội ngũ giảng viên trẻ.

Chương 3

XÂY DỰNG ĐỘI NGŨ GIẢNG VIÊN TRẺ THEO TƯ TƯỞNG HỒ CHÍ MINH Ở CÁC TRƯỜNG SĨ QUAN QUÂN ĐỘI HIỆN NAY – THỰC TRẠNG, NGUYÊN NHÂN VÀ NHỮNG VẤN ĐỀ ĐẶT RA

3.1. XÂY DỰNG ĐỘI NGŨ GIẢNG VIÊN TRẺ THEO TƯ TƯỞNG HỒ CHÍ MINH Ở CÁC TRƯỜNG SĨ QUAN QUÂN ĐỘI HIỆN NAY – THÀNH TỰU VÀ NGUYÊN NHÂN

3.1.1. Thành tựu

Đội ngũ giảng viên trẻ có vị trí, vai trò quan trọng, góp phần

quyết định đến chất lượng công tác giáo dục và đào tạo của các trường sĩ quan quân đội. Do đó, cấp ủy đảng, hệ thống chỉ huy các cấp ở các trường sĩ quan quân đội đã quan tâm xây dựng đội ngũ giảng viên trẻ theo tư tưởng Hồ Chí Minh đáp ứng yêu cầu, nhiệm vụ của các nhà trường. Có thể nói, trong khoảng thời gian từ năm 2020 đến năm 2024, việc xây dựng đội ngũ giảng viên nói chung và xây dựng đội ngũ giảng viên trẻ theo tư tưởng Hồ Chí Minh nói riêng ở các trường sĩ quan quân đội đã đạt được những kết quả nhất định.

Thứ nhất, về nhận thức, trách nhiệm của các lực lượng về vị trí, vai trò của giảng viên trẻ và công tác xây dựng đội ngũ giảng viên trẻ.

Thứ hai, về số lượng, chất lượng và cơ cấu đội ngũ giảng viên trẻ.

Thứ ba, về biện pháp xây dựng đội ngũ giảng viên trẻ

Một là, công tác quy hoạch, tạo nguồn, tuyển chọn đội ngũ giảng viên trẻ được thực hiện có nền nếp.

Hai là, công tác đào tạo, bồi dưỡng giảng viên trẻ được các trường sĩ quan chỉ đạo chặt chẽ, đồng bộ.

Ba là, công tác quản lý ngày càng chặt chẽ, khoa học, góp phần phát huy tốt vai trò, trách nhiệm của đội ngũ giảng viên trẻ.

Bốn là, công tác sử dụng đội ngũ giảng viên trẻ ngày càng hợp lý, thực hiện có hiệu quả công tác chính sách đối với đội ngũ giảng viên trẻ để họ yên tâm, phấn khởi trong thực hiện nhiệm vụ.

Thứ tư, về kết quả hoàn thành nhiệm vụ và khả năng đáp ứng yêu cầu của đội ngũ giảng viên trẻ.

3.1.2. Nguyên nhân của thành tựu

Thứ nhất, Đảng ủy, Ban Giám hiệu các trường sĩ quan, các cơ quan chức năng, cấp ủy, chỉ huy các khoa sát sao trong lãnh đạo, chỉ đạo, tạo mọi điều kiện thuận lợi cho công tác xây dựng đội ngũ giảng viên trẻ theo tư tưởng Hồ Chí Minh.

Thứ hai, các lực lượng tham gia luôn nêu cao tinh thần trách nhiệm tạo sức mạnh tổng hợp trong công tác xây dựng đội ngũ giảng viên trẻ.

Thứ ba, công tác bảo đảm về cơ sở vật chất, kỹ thuật ngày càng đáp ứng tốt hơn với yêu cầu nhiệm vụ của các trường sĩ quan trong tình hình mới.

Thứ tư, các trường sĩ quan đã và đang tích cực xây dựng, chuẩn hóa đội ngũ giảng viên trẻ.

Thứ năm, đội ngũ giảng viên trẻ đã có nhiều cố gắng chủ động, tích cực tự học tập, rèn luyện, không ngừng phấn đấu vươn lên hoàn thành tốt mọi chức trách, nhiệm vụ được giao.

Thứ sáu, tinh thần, trách nhiệm của đội ngũ giảng viên trẻ.

Thứ bảy, hội nhập quốc tế và cách mạng công nghiệp lần thứ tư cũng mở ra nhiều cơ hội cho đội ngũ giảng viên trẻ.

3.2. XÂY DỰNG ĐỘI NGŨ GIẢNG VIÊN TRẺ THEO TƯ TƯỞNG HỒ CHÍ MINH Ở CÁC TRƯỜNG SĨ QUAN QUÂN ĐỘI HIỆN NAY – HẠN CHẾ VÀ NGUYÊN NHÂN

3.2.1. Hạn chế

Thứ nhất, nhận thức của một số cấp ủy, cán bộ chủ trì về vị trí, vai trò của giảng viên trẻ và công tác xây dựng đội ngũ giảng viên trẻ chưa thật sự đầy đủ, sâu sắc.

Thứ hai, số lượng, chất lượng và cơ cấu đội ngũ giảng viên trẻ chưa đáp ứng đòi hỏi thực tiễn của các trường sĩ quan quân đội.

Thứ ba, biện pháp xây dựng đội ngũ giảng viên trẻ có thời điểm chưa phù hợp, hiệu quả chưa cao.

Một là, công tác quy hoạch, tạo nguồn, tuyển chọn đội ngũ giảng viên trẻ có lúc, có nơi còn hình thức, chưa phù hợp, đồng bộ, chậm đổi mới.

Hai là, công tác đào tạo, bồi dưỡng đội ngũ giảng viên trẻ đã có nhiều cố gắng nhưng có thời điểm, có nơi chưa quan tâm đúng mức.

Ba là, công tác quản lý giảng viên trẻ ở một số khoa, bộ môn chưa thật hợp lý, hiệu quả, chưa đồng bộ.

Bốn là, chính sách đối với giảng viên trẻ có lúc, có nơi chưa được quan tâm đúng mức.

Thứ tư, yêu cầu đẩy nhanh quá trình chuẩn hóa đội ngũ giảng viên trẻ ở các trường sĩ quan quân đội nhưng trong công tác tạo nguồn, tuyển chọn, quy hoạch, đào tạo, bồi dưỡng và sử dụng giảng viên trẻ còn chưa theo kịp.

Thứ năm, môi trường làm việc của các trường sĩ quan quân đội chưa thu hút và giữ chân được giảng viên trẻ có trình độ cao mà quân đội chưa đào tạo được.

3.2.2. Nguyên nhân của hạn chế

Thứ nhất, nhận thức của một số lực lượng về vị trí, vai trò của giảng viên trẻ và công tác xây dựng đội ngũ giảng viên trẻ còn đơn giản.

Thứ hai, những khó khăn về công tác bảo đảm đã ảnh hưởng không nhỏ đến chất lượng, kết quả công tác xây dựng đội ngũ giảng viên trẻ.

Thứ ba, một số giảng viên trẻ ý thức, trách nhiệm chưa cao, chưa thực sự cố gắng phấn đấu vươn lên đáp ứng yêu cầu, nhiệm vụ.

Thứ tư, một số chính sách còn bất cập đã ảnh hưởng không nhỏ đến công tác xây dựng đội ngũ giảng viên trẻ.

Thứ năm, tác động của quá trình phát triển nền kinh tế thị trường và hội nhập quốc tế.

Thứ sáu, xuất phát từ sự tự tu dưỡng, rèn luyện của một bộ phận giảng viên trẻ về bản lĩnh chính trị, đạo đức cách mạng, năng lực học tập chưa thường xuyên.

3.3. NHỮNG VẤN ĐỀ ĐẶT RA TRONG XÂY DỰNG ĐỘI NGŨ GIẢNG VIÊN TRẺ THEO TƯ TƯỞNG HỒ CHÍ MINH Ở CÁC TRƯỜNG SĨ QUAN QUÂN ĐỘI HIỆN NAY

3.3.1. Giải quyết vấn đề giữa yêu cầu nâng cao nhận thức, trách nhiệm của các lực lượng trong tham gia xây dựng đội ngũ giảng viên trẻ với thực trạng hạn chế về nhận thức, trách nhiệm của một số cấp ủy, cán bộ chủ trì về vị trí, vai trò của giảng viên trẻ và công tác xây dựng đội ngũ giảng viên trẻ.

3.3.2. Giải quyết vấn đề giữa nội dung và biện pháp xây dựng với thực trạng hạn chế quy trình tuyển chọn, đào tạo, bồi dưỡng và sử dụng đội ngũ giảng viên trẻ; giữa yêu cầu cao về công tác giáo dục, đào tạo trong quân đội và khả năng thích nghi còn hạn chế của giảng viên trẻ với công nghệ, chuyển đổi số trong kỷ nguyên mới, kỷ nguyên vươn mình của dân tộc.

3.3.3. Giải quyết vấn đề giữa lý tưởng hoá các tiêu chí giảng viên trẻ theo tư tưởng Hồ Chí Minh với cách thức đánh giá kết quả hoàn thành nhiệm vụ và khả năng đáp ứng yêu cầu nhiệm vụ của giảng viên trẻ hiện hành còn thiên về hình thức hành chính.

3.3.4. Giải quyết vấn đề giữa yêu cầu phát triển toàn diện giảng viên trẻ theo tư tưởng Hồ Chí Minh với thực trạng hạn chế về điều kiện bảo đảm cơ chế, chính sách đối với đội ngũ giảng viên trẻ và công tác xây dựng đội ngũ giảng viên trẻ.

3.3.5. Giải quyết vấn đề giữa mở rộng hợp tác trong xây dựng đội ngũ giảng viên trẻ với đặc thù của các trường sĩ quan và việc giữ gìn bí mật quân sự.

Chương 4

DỰ BÁO YẾU TỐ TÁC ĐỘNG, PHƯƠNG HƯỚNG VÀ GIẢI PHÁP XÂY DỰNG ĐỘI NGŨ GIẢNG VIÊN TRẺ THEO TƯ TƯỞNG HỒ CHÍ MINH Ở CÁC TRƯỜNG SĨ QUAN QUÂN ĐỘI THỜI GIAN TỚI

4.1. DỰ BÁO YẾU TỐ TÁC ĐỘNG ĐẾN XÂY DỰNG ĐỘI NGŨ GIẢNG VIÊN TRẺ THEO TƯ TƯỞNG HỒ CHÍ MINH Ở CÁC TRƯỜNG SĨ QUAN QUÂN ĐỘI THỜI GIAN TỚI

4.1.1. Bối cảnh quốc tế.

4.1.2. Cuộc cách mạng công nghiệp lần thứ tư và xây dựng hệ thống nhà trường quân đội thông minh, chuyên sâu, hiện đại.

4.1.3. Nhiệm vụ bảo vệ Tổ quốc, xây dựng quân đội trong thời kỳ mới.

4.1.4. Điều chỉnh tổ chức biên chế, sắp xếp lực lượng quân đội theo hướng tinh, gọn, mạnh trong kỷ nguyên mới, kỷ nguyên vươn mình của dân tộc; thực hiện mô hình chính quyền địa phương 2 cấp; yêu cầu, nhiệm vụ của các trường sĩ quan quân đội.

4.1.5. Phong trào học tập và làm theo tư tưởng, đạo đức, phong cách Hồ Chí Minh.

4.2. PHƯƠNG HƯỚNG VÀ GIẢI PHÁP XÂY DỰNG ĐỘI NGŨ GIẢNG VIÊN TRẺ THEO TƯ TƯỞNG HỒ CHÍ MINH Ở CÁC TRƯỜNG SĨ QUAN QUÂN ĐỘI THỜI GIAN TỚI

4.2.1. Phương hướng xây dựng đội ngũ giảng viên trẻ theo tư tưởng Hồ Chí Minh ở các trường sĩ quan quân đội thời gian tới

Phương hướng xây dựng đội ngũ giảng viên trẻ theo tư tưởng Hồ Chí Minh ở các trường sĩ quan quân đội, trước hết phải bám sát vào định hướng phát triển các nhà trường quân đội nói chung và các trường sĩ quan quân đội nói riêng. Tiếp tục quán triệt và thực hiện có hiệu quả các chỉ thị, nghị quyết, quyết định, đề án, kế hoạch của Quân ủy Trung ương, Bộ Quốc phòng về công tác giáo dục và đào tạo đáp ứng yêu cầu, nhiệm vụ trong tình hình mới.

4.2.2. Giải pháp xây dựng đội ngũ giảng viên trẻ theo tư tưởng Hồ Chí Minh ở các trường sĩ quan quân đội thời gian tới

4.2.2.1. Nhóm giải pháp về nhận thức trong xây dựng đội ngũ giảng viên trẻ

Thứ nhất, nâng cao nhận thức về chủ nghĩa Mác - Lênin, tư tưởng Hồ Chí Minh, đường lối quan điểm của Đảng về cán bộ và công tác cán bộ, chiến lược phát triển giáo dục và đào tạo, xây dựng đội ngũ giảng viên trẻ trong giai đoạn mới.

Thứ hai, quán triệt sâu sắc các nghị quyết, chỉ thị, quy chế, quy định và kế hoạch của các cấp về công tác xây dựng đội ngũ giảng viên trẻ.

Thứ ba, đa dạng hóa các hình thức, biện pháp giáo dục, quán triệt đảm bảo phù hợp, thiết thực và hiệu quả

4.2.2.2. Nhóm giải pháp về nội dung và biện pháp xây dựng đội ngũ giảng viên trẻ

Công tác quy hoạch, tạo nguồn và tuyển chọn đội ngũ giảng viên trẻ

Tăng cường đào tạo, bồi dưỡng đội ngũ giảng viên trẻ

Xây dựng tiêu chuẩn nhằm chuẩn hóa đội ngũ giảng viên trẻ đáp ứng yêu cầu, nhiệm vụ đặt ra

Hoàn thiện cơ chế, chính sách đối với đội ngũ giảng viên trẻ

Phát huy vai trò, trách nhiệm của các lực lượng trong xây dựng đội ngũ giảng viên trẻ

4.2.2.3. Nhóm giải pháp về tự đào tạo, thường xuyên nâng cao năng lực chuyên môn và nghiệp vụ

Thứ nhất, thấy được phẩm chất, năng lực được tạo nên bởi nhiều yếu tố, trong đó tự học tập, rèn luyện, tự đào tạo, bồi dưỡng giữ vai trò quyết định nhất đến chất lượng giảng dạy và nghiên cứu khoa học của họ.

Thứ hai, chủ động xây dựng chương trình, kế hoạch tự đào tạo, bồi dưỡng, rèn luyện thực sự khoa học, thiết thực và hiệu quả.

Thứ ba, xây dựng, rèn luyện ý chí quyết tâm cao trong việc tự đào tạo, bồi dưỡng, rèn luyện.

Thứ tư, tăng cường công tác kiểm tra giám sát việc tự đào tạo, bồi dưỡng của đội ngũ giảng viên trẻ.

Thứ năm, cán bộ khoa, bộ môn phải gương mẫu, tiên phong trong tự đào tạo, tự bồi dưỡng; xây dựng môi trường sư phạm mẫu mực trong tự đào tạo, tự bồi dưỡng.

4.2.2.4. Nhóm giải pháp về hợp tác trong xây dựng đội ngũ giảng viên trẻ

Hợp tác giữa các trường sĩ quan quân đội với nhau và với các cơ quan, đơn vị trong toàn quân

Thứ nhất, tăng cường phối hợp chặt chẽ giữa các nhà trường với nhau trong nghiên cứu, tổng kết thực tiễn, làm cơ sở đổi mới nội dung chương trình, phương pháp giảng dạy.

Thứ hai, chủ động phối hợp nâng cao chất lượng công tác quy hoạch, bồi dưỡng, chuẩn hóa đội ngũ giảng viên trẻ.

Thứ ba, tăng cường phối hợp trong xây dựng các chuyên đề giảng dạy theo mục tiêu, yêu cầu nhằm nâng cao trình độ cho đội ngũ giảng viên trẻ.

Thứ tư, chủ động phối hợp tổ chức tốt các đợt thực tế, thực tập và luân chuyển đội ngũ giảng viên trẻ giữ các cương vị lãnh đạo, quản lý, chỉ huy tại các cơ quan, đơn vị trong toàn quân.

Hợp tác giữa các trường sĩ quan quân đội với các trường ngoài quân đội

Thứ nhất, các trường sĩ quan quân đội phải nâng cao nhận thức cho các lực lượng làm công tác giáo dục, đặc biệt là đội ngũ cán bộ quản lý về sự cần thiết phải hợp tác nhằm xây dựng đội ngũ giảng viên trẻ.

Thứ hai, các nhà trường cần hợp tác, phối hợp trong tổ chức các lớp tập huấn, bồi dưỡng nâng cao trình độ chuyên môn, nghiệp vụ là thế mạnh của mỗi bên; trao đổi giảng viên giữa các nhà trường, học viện theo đúng các quy định của pháp luật; nghiên cứu khoa học, đồng tham gia các dự án nghiên cứu trong nước và quốc tế; đồng tổ chức các hội nghị, hội thảo khoa học quốc gia, quốc tế trong lĩnh vực cơ bản về công tác giáo dục và đào tạo; nghiên cứu khoa học.

Thứ ba, lãnh đạo các nhà trường cần trao đổi, chia sẻ và đề xuất các kiến tạo kiến thức; khả năng thích ứng; chính sách, giải pháp và định hướng phát triển giáo dục đại học.

Hợp tác quốc tế trong xây dựng đội ngũ giảng viên trẻ

Thứ nhất, quán triệt sâu sắc các quan điểm của Đảng, Quân ủy Trung ương, Bộ Quốc phòng về hợp tác đào tạo quốc tế, trong đó có xây dựng đội ngũ giảng viên trẻ.

Thứ hai, đổi mới tư duy trong hội nhập quốc tế về giáo dục và đào tạo, xây dựng đội ngũ giảng viên trẻ. Đây là giải pháp quan trọng trong nâng cao hiệu quả hợp tác quốc tế của các trường đại học ở Việt Nam nói chung và các trường sĩ quan quân đội nói riêng trong bối cảnh mới.

Thứ ba, đẩy mạnh hợp tác quốc tế về bồi dưỡng trình độ của đội ngũ giảng viên trẻ; trao đổi thông qua hệ thống học bổng; đầu tư cơ sở vật chất; đổi mới chương trình giáo dục và đào tạo.

Thứ tư, phát huy tính chủ động, tự chủ của các trường trong đa dạng hoá và đẩy mạnh các hoạt động liên kết với các tổ chức, các trường đại học uy tín trên thế giới trong giáo dục và đào tạo, xây dựng và phát triển đội ngũ giảng viên trẻ.

Thứ năm, tập trung xây dựng nội dung, chương trình hợp tác quốc tế phù hợp, tổ chức các hoạt động tham quan, nghiên cứu và trao đổi thiết thực và hiệu quả.

KẾT LUẬN

Chủ tịch Hồ Chí Minh - người đặt nền móng cho việc xây dựng nền giáo dục cách mạng Việt Nam. Trong suốt cuộc đời mình, Người luôn quan tâm, chăm lo đến việc phát triển giáo dục và đào tạo, trong đó đặc biệt là công tác xây dựng đội ngũ nhà giáo vừa hồng, vừa chuyên, đáp ứng yêu cầu, nhiệm vụ giáo dục và sự nghiệp cách mạng Việt trong từng giai đoạn. Những quan điểm của Người về xây dựng đội ngũ nhà giáo đã khẳng định vị trí, vai trò, sứ mệnh của nhà giáo, trong đó có đội ngũ giảng viên, bởi họ là người quyết định thành công nội dung, mục tiêu giáo dục và đào tạo. Từ đó, Hồ Chí Minh chú trọng xây dựng đội ngũ nhà giáo phát triển toàn diện về phẩm chất chính trị, đạo đức, đủ về số lượng, đảm bảo về chất lượng và cơ cấu.

Trọng bối cảnh mới, thế giới có nhiều đổi thay, nhưng tư tưởng Hồ Chí Minh về xây dựng đội ngũ nhà giáo vẫn vẹn nguyên giá trị, phù hợp với xu thế phát triển của thời đại ngày nay. Do đó, vận dụng tư tưởng Hồ Chí Minh về xây dựng đội ngũ nhà giáo một cách linh hoạt, sáng tạo, thiết thực, hiệu quả sẽ giúp nền giáo dục nước nhà có được đội ngũ những người thầy giáo, cô giáo mẫu mực, tâm huyết góp phần quyết định đào tạo nguồn nhân lực chất lượng cao thực hiện thắng lợi sự nghiệp công nghiệp hóa, hiện đại hóa đất nước. Khẳng định chủ trương đúng đắn, xuyên suốt và nhất quán của Đảng ta: giáo dục và đào tạo cùng với khoa học và công nghệ là quốc sách hàng đầu, là động lực then chốt để phát triển đất nước.

Thời gian qua, thấu triệt tư tưởng Hồ Chí Minh, các quan điểm, chủ trương, đường lối của Đảng và Nhà nước về xây dựng đội ngũ nhà giáo, Quân ủy Trung ương, Bộ Quốc phòng đã có nhiều chỉ thị, nghị quyết, kế hoạch, đề án, dự án... lãnh đạo, chỉ đạo nâng cao chất lượng công tác xây dựng đội ngũ nhà giáo quân đội, trong đó có công tác xây dựng đội ngũ giảng viên trẻ theo tư tưởng Hồ Chí Minh ở các trường sĩ quan. Do đó, cho đến nay, các nhà trường quân đội nói chung, trường sĩ quan quân đội nói riêng đã cơ bản xây dựng được một đội ngũ giảng viên trẻ góp phần thực hiện thắng lợi Phương châm “Chất lượng đào tạo của nhà trường là khả năng sẵn sàng chiến đấu của đơn vị”.

Tuy nhiên, vấn đề đặt ra hiện nay là đội ngũ giảng viên trẻ ở các trường sĩ quan quân đội còn bộc lộ những tồn tại, hạn chế, bất cập cả về số lượng, chất lượng và cơ cấu. Một bộ phận giảng viên trẻ chưa theo kịp với sự phát triển của khoa học công nghệ, chuyển đổi số..., chưa đáp ứng với yêu cầu, nhiệm vụ giáo dục và đào tạo trong toàn quân; yêu cầu xây dựng các trường sĩ quan quân đội trong bối cảnh mới. Một số giảng viên trẻ thiếu tâm huyết, tu dưỡng, rèn luyện, phấn đấu, thậm chí vi phạm đạo đức nghề nghiệp, có trường hợp vi phạm pháp luật, kỷ luật nghiêm trọng. Nguyên nhân của thực

trạng đó bao hàm cả khách quan và chủ quan nhưng nguyên nhân chủ quan là chủ yếu. Do đó, việc xây dựng, nâng cao chất lượng đội ngũ giảng viên trẻ theo tư tưởng Hồ Chí Minh ở các trường sĩ quan quân đội là một trong những yêu cầu, nhiệm vụ quan trọng, cấp thiết hiện nay.

Để xây dựng được đội ngũ giảng viên trẻ ở các trường sĩ quan quân đội hiện nay “vừa hồng, vừa chuyên”; có phương pháp sư phạm vững vàng, ý chí quyết tâm cao, khắc phục mọi khó khăn, gian khổ, thậm chí phải hy sinh tính mạng của mình để hoàn thành chức trách, nhiệm vụ của người giảng viên, cán bộ trong quân đội, cần thực hiện đầy đủ, đồng bộ và triệt để hệ thống các nhóm giải pháp, trong đó phải đặc biệt coi trọng vai trò, trách nhiệm và quyết tâm rất cao ở nhóm giải pháp tự đào tạo, bồi dưỡng, thường xuyên nâng cao phẩm chất, năng lực toàn diện của bản thân đội ngũ giảng viên trẻ. Các nhóm giải pháp có quan hệ chặt chẽ, làm tiền đề, điều kiện cho nhau trong xây dựng đội ngũ giảng viên trẻ ở các trường sĩ quan quân đội hiện nay.

Công tác xây dựng đội ngũ giảng viên trẻ theo tư tưởng Hồ Chí Minh ở các trường sĩ quan quân đội hiện nay vừa là vấn đề cơ bản lâu dài, vừa là vấn đề cấp bách trước mắt, là trách nhiệm của cấp ủy, tổ chức đảng, chỉ huy các cấp, trước hết là ở các khoa, bộ môn. Thời gian tới, các trường sĩ quan quân đội phải vận dụng linh hoạt, sáng tạo các quan điểm trong tư tưởng Hồ Chí Minh về xây dựng đội ngũ nhà giáo, có như vậy mới khắc phục được những tồn tại, hạn chế và yếu kém của đội ngũ giảng viên trẻ và công tác xây dựng đội ngũ giảng viên trẻ. Từng bước nâng cao chất lượng đội ngũ giảng viên trẻ, là điều kiện, tiền đề để nâng cao chất lượng công tác giáo dục và đào tạo ở các trường sĩ quan quân đội nói riêng và của toàn quân nói chung nhằm xây dựng Quân đội nhân dân Việt Nam tinh, gọn, mạnh, tạo tiền đề vững chắc, phấn đấu năm 2030 xây dựng quân đội nhân dân, Công an nhân dân cách mạng, chính quy, tinh nhuệ, hiện đại; vững mạnh về chính trị, tư tưởng, đạo đức, tổ chức và cán bộ. Góp phần phát triển giáo dục Việt Nam trong điều kiện kinh tế thị trường và hội nhập quốc tế, lấy chất lượng và hiệu quả đầu ra làm thước đo, đưa đất nước bước vào kỷ nguyên mới, kỷ nguyên vươn mình của dân tộc Việt Nam.

**DANH MỤC CÁC CÔNG TRÌNH ĐÃ CÔNG BỐ
CỦA TÁC GIẢ LIÊN QUAN ĐẾN LUẬN ÁN**

1. Đỗ Văn Trung (2024), “ Tư tưởng Hồ Chí Minh về xây dựng đội ngũ nhà giáo và sự vận dụng trong xây dựng đội ngũ giảng viên trẻ ở các trường sĩ quan quân đội hiện nay”, *Tạp chí Lịch sử Đảng*, số 405.
2. Đỗ Văn Trung (2024), “ Tư tưởng Hồ Chí Minh về nhà giáo và xây dựng đội ngũ nhà giáo”, *Tạp chí Nghiên cứu Hồ Chí Minh*, số 65 (9-10/2024)
3. Đỗ Văn Trung (2024), “Xây dựng đội ngũ giảng viên trẻ theo Tư tưởng Hồ Chí Minh ở các trường sĩ quan quân đội hiện nay”, *Tạp chí Lý luận chính trị*, số Đặc biệt quý IV năm 2024.
4. Đỗ Văn Trung (2024), “Vận dụng Tư tưởng Hồ Chí Minh về “người thầy giáo” vào xây dựng đội ngũ giảng viên trẻ ở các trường sĩ quan quân đội hiện nay”, *Tạp chí Lý luận và Truyền thông*, số chuyên số 2 (10/2024).